
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מרטין בובר על יהדות, ציונות וביקורת מדינת הלאום המודרנית -
56147

תאריך עדכון אחרון 15-03-2020

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדע המדינה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' דן אבנון

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: dan.avnon@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: ימי רביעי 09:00 - 10:00

מורי הקורס:
פרופ דן אבנון

תאור כללי של הקורס:

תכלית הקורס לבחון את יחסו של מרטין בובר למדינות בכלל, ולייסודה וקיומה של מדינת-לאום יהודית בפרט. הדיון ידגיש את תפיסתו של בובר את הייעוד של העם היהודי מחד גיסא, ואת אופן מימוש אחריות זו בנסיבות העולם המודרני מאידך גיסא. במהלך ההרצאות נתחקה אחר קשרים בין ביקורת מהותית שבובר הפנה כלפי מדינת הלאום לבין הסתייגותו מכך שהשיבה ל"ציון" תעטה דמות של מדינת לאום.

ההרצאות והדיונים יסתמכו על כתבים של בובר, תוך התייחסות לאופן בו בובר התייחס למשבר הקיום האנושי בעת החדשה.

מטרות הקורס:

להכיר את הרקע ההיסטורי לפיתוח הגותו של בובר.
להכיר את המורשת היהודית שהשפיעה על הבנתו של בובר.
להבין את ההבחנה של בובר בין היסטוריה גלויה להיסטוריה נסתרת.
להבין את יחסו של בובר לציונות וללאומיות יהודית.
להבין את ההגיגות שביסוד העדפתו ישות מדינית פדרטיבית על פני מדינה אוניטרית.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להכיר את הרקע ההיסטורי לפיתוח הגותו של בובר.
להכיר את המורשת היהודית שהשפיעה על הבנתו של בובר.
להבין את ההבחנה של בובר בין היסטוריה גלויה להיסטוריה נסתרת.
להבין את יחסו של בובר לציונות וללאומיות יהודית.
להבין את ההגיגות שביסוד העדפתו ישות מדינית פדרטיבית על פני מדינה אוניטרית.

דרישות נוכחות (%) :
100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות פרונטליות ודיונים תוך כדי המפגשים/ מפגש אחד יוקדש להקרנת הסרט "דרכו של אדם".

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

רקע ביוגרפי, הקשרים היסטוריים.
התפרקות הסדר האימפריאלי, לאומיות ויהדות.

קולוניאליזם ו"השאלה הערבית"
"אני-אתה": דיאלוג כתשתית להתחדשות בין-אנושית
מנהיגות דיאלוגית: היסטוריה גלויה כנגד היסטוריה נסתרת.
לחולל שינוי בהכרה הבין-אנושית: ישו, שפינוזה, הבעש"ט.
נביאי שקר, נביאי אמת והשעה המדינית
בין ציון לציונות
"מדינה"? דו-לאומיות במסגרת פדרטיבית
עצמאות והגדרה עצמית - לשם צדק
ביקורת על משנתו של בובר

חומר חובה לקריאה:

בובר, מרטין (1988). ארץ לשני עמים. ערך והוסיף מבוא והערות, פול מנדס-פלור.
אבנון, דן (2012). מרטין בובר: הדיאלוג הנסתר. תל-אביב: עם עובד. עותק מקוון בספריית הר
הצופים.
מאור, זוהר (2016). מרטין בובר. ירושלים: מרכז זלמן שזר, עמ' 11 - 74.
בובר, מרטין פגישות. ירושלים, ביאליק, 1965.
אבנון, דן (2008). "הדיאלוג הבובריאני: מפגשים אישיים, לימוד אנושי." מתוך אלוני, נמרוד (עורך).
דיאלוגים מעצימים בחינוך ההומניסטי. עמ' 143 - 146.
בובר, מרטין (1947). בין עם לארצו: עקרי תולדותיו של רעיון.
Penslar, Derek (2017). "Is Zionism a Colonial Movement?" In Katz, Ethan, Leff, Lisa
Moses & Mandel, Maud (eds.). Colonialism and the Jews, pp. 275 - 300.
בובר, מרדכי מרטין, (1959). "מנהיגות שבמקרא". תעודה ויעוד א', עמ' 157-168.
בובר, מרטין (1945). "הקדמה" ו"ספינוזה, שבתאי צבי והבעש"ט". מתוך בפרדס החסידות: עיונים
במחשבתה ובהווייתה. ירושלים: דביר וביאליק, עמ' ה- כ"א.
וולטש, רוברט (1959). "מבוא". בתוך מרדכי מרטין בובר, תעודה ויעוד: כרך ראשון, מאמרים על ענייני
יהדות. ירושלים, הספריה הציונית, עמ' 7 - 14.
בובר, מרדכי מרטין (1959). "הקדמה". תעודה ויעוד א', לעיל, עמ' 15 - 20.
בובר, מרדכי מרטין (1959). "היהדות והיהודים". תעודה ויעוד א', לעיל, עמ' 21 - 29.
Hazony, Yoram (2001). The Jewish State: The Struggle for Israel's Soul. New York:
Basic Books, Pp. 267 - 305.
רם, אורי (2015). שובו של מרטין בובר.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 100 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %

הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: